

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиция
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні доносення по
15 кр. від стрічки.

Від Редакції.

Чверть року минає, як ми прийняли на себе тяжкий обов'язок в ім'я високих ідей Христової науки, правди і братолюб'я, під прапором народним українсько-руським, боронити наших народних прав, добивати ся їх розширення і приєднувати для позитивної роботи народної в кождім напрямі широкі верстви рускої суспільности.

Приймаючи сей тяжкий обов'язок на себе, ми були також свідомі сего, що успіх нашої праці залежить не від нас самих, що до досягнення витиченої нами мети, як взагалі до позитивної праці народної потреба також живої і громадної участі передовсім освіченої верстви нашої суспільности. Тим то ми старали ся з свого боку причинити ся до того, в міру сил наших, роз'яснюючи думки і погляди, вказуючи цілі для позитивної роботи, стараючись з'єдинити роз'єднані наші сили.

На скільки ми сповняли сей тяжкий обов'язок і свою задачу, се лишаємо свідомому осудови наших земляків. А позаяк ми станули до праці сеї о власних силах, тим то і переведене нашої задачі залежить не тільки від нас самих, але й від рішучої діяльної помочи всіх тих, кому дорога будучина нашого народу. Задля того висказуємо тут щире подяку тим Вп. Землякам нашим, котрі доси піднімали наші змагання не тільки пренумератою але й значнішими датками і жертвами на потреби нашої часописи, а також статями і дописами.

Осягнене витиченої нами мети, сповнене нашого обов'язку можливе лише при громадній підпорі моральній і материяльній наших земляків. Тим то з починком нового чвертьріччя відзиваємо ся до наших земляків і просимо о відновлене передплати, о приєднуванє нових передплатників а засібніших о добровільні жертви на потреби нашого видавництва. Ми все мусимо оплачувати готівкою і не користуємо ся ніякими кредитами ані опустами, тимто лише сповнене обов'язку через кожного з осібна і пожертвоване із сторони наших земляків може обезпечити будучину на-

шого видавництва і допомогти нам сповнити наш трудний обов'язок. Просимо отже о ширенє нашої часописи і єднанє для неї прихильників серед ширшої громади.

Прихильників наших просимо також о часті й точні дописи і інформації і взагалі о діяльне співробітництво, бо тільки тоді «Руслан» зможе стати справді народним органом і подавати вірний образ нашого народного життя.

Голос з Станиславівського.

О наших виборах можна би тільки писати, що й волова шкіра не помістилась. А треба би доконче, щоби бодай тепер наступила здорова рефлексія. Хто розважно слідив за ходом подій, той безпечно вже зрозумів де ми опинили ся! Для людей же, що самі не здають собі справи з нічого, для тих що привикли «jugate in verba magistri» вистане і то, що «Дзюло» помістило 15 марта в ч. 50 в дописи з Брідицини! Коваль завинив а слюсаря повісили, чи там на відворот! Ну щож лекшого у людей широкої совісті, як звалити всю вину «злудіянн» на кого другого. Но не гадайте панове і господинове, що всі так легко повірять вам, як легко прийшлося вам одним розмахом пера що небудь написати. Сконсолідований борець називає заявлене катол. Союзу, щоби голосувати на Русина (але якого, не додає!) простою фінтою, для замилування очей; ба дальше ще досадніше висказує без заїкнення ось що: «панове (себ то члени катол. Союзу) внесли розлад і деморалізацію в суспільність руску». От се є квітесенція консолідованої злоби! Так панове і господинове на основі вашої окаянівної морали се «audacter calumniare» се ваша основа. Днесь вже много узріло і пізнало по ділах в найновішій часі «юдину роботу консолідації «Русской Ради» з Народною Радою чи Звадою! Чтo ми хочете дати, і аз вам предам народ і всі святощі єго. А результат такий, що за 16 мандатів запродамо нашу чисту ідею народну! Ідея наша здоптана а мандати чорт побрав. «Суді воно» отже заключено ту консолідацію, скажіть? Чи дуже много часу уплинуло від тої хвилі, коли то голошено во всеушпаніє (Страхопудь) «Гоп чукъ Романчукъ, продавъ честь за канчукъ». Тоді сьпівали пісеньку люди, що їм ідея руско-укра-

їнська солино в оці, а нині могли би засьпівати сю пісеньку народовці, сли они ще є, тільки що вже не одному Романчукові а що найменше цілій Народній Раді. Де ми опинились? Хто повірить адресам, телеграмам, заявленям публичним, що ми лояльні, що ми католики Русини, скоро сполученє з явними москвофілами є для народа хосеннійше від самостійної роботи народовців? Що зискано на консолідації. Трупи — вязниці — одинокий зиск консолідації і втіха, що народ проговорив, але за чим ся рушили, що проговорили і як — яка будучність народа того — які основи має той нарід. Поклик виборчий: опозиция. Се ніяка основа. Завтра може пропасти.

Ми мали нагоду на всіляких вічах руских, руских та радикальних голос той почути. Нарід не все добре розібрав о що єго аранжерам ходило, инакше був би їх і не слухав. Нарід блукає, подібно як і всі єго менери. Не дай Боже, щоби прийшлося видіти юдин кінець заблуканих ся далеко від ідеї чисто народної і Божої. Ми розуміємо борбу, але борбу за якісь певні, ясні ідеали. Борба за славу Божу, і славу і добро народа євого, на підставі правил християнсько-католицької морали, се найкрасна і найпатриотичніша робота. Де дух Божий там і свобода. Де того нема, там хіба є сама гніль і деморалізація. Консолідація народовців з москвофілами се чиста деморалізація! «Доборолась Україна до самого краю»...

При виборах показало ся, що вивішено всякі прапори високо, а прапор Христовий полишено на боці! В тім то і біда і всілякого рода промахи проявляють ся враз з неудачами в народній роботі. Нам не треба ніколи забувати на се, що ми не тільки люди але люди-християни! Нарід, котрий на те забуває, мусить скорше чи пізнійше зніячити ся. Річню отже було всіх, а особливож духовенства, котре так визначну роль підняло в виборах, поучити, кого слідувало, що вартійше привиборі кандидата: чи жид чи християнин-католик, чи духовний чи здекларований радикал або соціал-демократ! А як у нас пішло, то всі гаразд знаємо. У нас затрачує ся дух Божий. Пригадаю вибори з V. курії округу Коломия-Богородчани-Надвірна де ставало двох Русинів, духовний і радикал! Духовні голосують против духовного! Нарід зі слізьми питав витолкувати собі таке поступованє. Видячи се, чиж

Скорбні листи з життя України.

(Дальше.)

Під кінець листопада м. р. випала нова пригода: рух в московському університеті — обізвав ся і в Києві арештами, ревізіями, та засланєм здаєть ся 12 студентів. Здавало ся — наступила тиша, здавало ся — поліція вгамовала ся і не перешкаджати-ме молодіжці учити ся; хоча правду сказати, доволі трудно бути байдужним і тримати ся єдине науки в атмосфері повний лиходійних мізмізів неволення, деморалізації та густого шпигунства.

Нема й слова проти того, що молодіж повинна учити ся і доки вона в школі не втручати ся в політику. Се аксіома, але аксіома там, де живе людське іде собі нормально. Так чи можна-ж сказати, що в Росії взагалі, тим паче на Україні — живе нормально?

Нарешті з самого початку сего місяця приїхав з Петербурга ревізор Кедров, з своїм помічником Камчатновим: їх прислало міністерство

освіти, щоб вони по доносам декотрих професорів університета (називають іменно п'ятьох таких жандарів-професорів) зробили слідство, між иньшим про спільні відносини професорів і студентів. — Слідчий Кедров приїхав несподівано і наробив великого переполоху... Треба правду сказати, що ревізор Кедров зовсім нетактовно поводив ся з професорами, викликаючи їх на опит, наче якихсь злочинців і розпитуючи їх про такі нікчемні факти, що з одного боку принижали авторитет професури і достоїнство університета, яко храма науки, а з другого зневажливо нехтуючи молодіж і прирощенне їй право її віку, драговали і без того стурбовані нерви колективної душі молоді. — Уся ревізія д. Кедрова давала знати, що він стоїть не за правду, не за справедливість та за висшину, за світ і за незалежність науки, а за формалізм, бюрократизм та за приниженє людської думки і достоїнства. Рідко знати було, що д. Кедров пильнує більш за все «політику» і беть ся дознати: — які в університеті є «землячества», хто «старостами» і хто складає «союзний

совѣтъ». Нарешті він поліз і в «святую святих» — душу молодіжці, пильнуючи довідати ся яке прямованє релігійне панує між студентами і між гімназистами і гімназистками. З усієї професури тільки два (зауважте: два тільки) професори Флоринський та Коротнев виявили хоч невеличке зерно почуття самоповаги і достоїнства горожанського; відповіли д. Кедрову, що вони мають по закону повне право не відповідати на питання по доносам анонімним! Вся остання маса професорів йшла на опит до д. Кедрова, мабуть і в думці не маючи чогось погожого на те, що у людей зоветь ся горожанською хоробрістю, або хоч сьмільністю; а останна і є, як відомо той сок житєвий, без якого наука не може жити, без якого суспільність тільки чевріє. Брак отсего самє соку і є головною причиною, того зневаження і приниження, того великого підупаду, що панують у нас, обгорнувши своєю густою хмарою суспільність.

(Далі буде.)

дивниця би була, як би нарід пішов не за наукою церкви, але за радикалами не тільки при акті виборчій але і в їх моралі. Була мудрість душпастирска? Я не маю намірення уявити чести дра Окуневського, котрий бажав би стояти на сторожі прав народа свого сьміло, але щож, коли за великі і дитинні робить промахи а в додатку справи найважливіші для народа як віра і церкву, лишає він «на боці, яко річ приватну». А найголовніше, що ми на те й читали по церквах, щоби нарід вибирав на посла лише здекларованого християнина католика. Но годі було робити народови те, чого деякі навіть сьвященники не робили. Голосуючи в той спосіб куюмо оружия самі против себе! Мало ще по радикальних часописях наші домородні таки під попівськими стріхами уроджені радикали, написали ся проти церкви і попів, щоби видерти віру народови? Будемо ще ми самі сьвященники підпомагати радикалів? Як так будемо робити, то не допоможуть і місії.

Вибори прецінь є і актом віри і релігії. Вибрані послі будуть ухвалювати закони відносячі ся до церкви; они будуть рішати о справах релігії або з нею тісно сполучених, котрих є доволі. Чи ж в виду того не має християнина а до того духовного обходити, чи той або сей посол буде неустрашимим речником і зашитником Царства Божого і правди Ёго? Хто би отже не дбав о тое, сей допускав би ся формальної зневаги Бога. До нічого тут обітницї, цирографи, они не мають в таких важних справах місця, бо люди їх складаючи або підписуючі тим самим нічого не обіцяють.

Чим же так о. Гробельський провинив ся хочби против сьвященства. Ми знаємо прецінь о. Гробельського ще з тих часів, коли він яко бідний префект семінарії остатній гріш давав, коли питомці виступивши з семінарії голодували. Ми знаємо ёго, як він без взгляду на свою особу упоминав ся за невинно покривдженим сьвященником, котрий без ёго помочи ледво чи бувби днесь мав парохію. А в політиці чимже сей чоловік скомпромітував ся. От ціла ёго вина, що досягнув о мандат, за котрим треба було їти о миропомазанє до Дідицького і чесної компанії.

Свйі.

Вибори галицкі.

Починаємо нині справозданє з річий послів Окуневського, Яросевича і о. Тянцкевича, виголошених в раді державній з нагоди виборів галицьких після стенографічних записок.

Пос. др. Окуневський сказав:

Переведені йно-що в Галичині вибори з V і IV курії розкрили некучу рану, що від давна кервавть організм сего коронного краю. Вибори ті — се образ насилування виборців, соромний, бо відбувались они в державі, що має оправданє право зачислювати себе до держав культурних. Справа виборів галицьких була вже нераз обговорювана в тій палаті. Але скоро она викликала несмак, то правительство сейчас складало заявленє, що надужитя, наколи де случились, случились без ёго відомости і волі. Гр. Бадені заявив навіть, що кн. Санґушко не дав би ся наклонити до ніяких надужить виборчих. Я знаю кн. Санґушка і вірю словам президента міністрів. Але гр. Бадені поміг собі в иньший спосіб. Він явив ся на соймі, скликав старостів і уділив їм усно свої розкази, як мають поступати при виборах. І ддятого прийшло до надужить виборчих, а то після певної системи. При правиборах була така практика. В деяких громадах не оголошувано дня правиборів. Колиж де громади попоставляли свої сторожи, то комісар виборчий уживав відтак всяких штучок. От в сій хвили одержав мій товариш Яросевич телеграму, де сказано, що в Гниличках при правиборах комісар сказав до хлопів: ті змії знають ся вже на виборах з V курії. Мимо того партія шляхтичів вносить протест. Правибори уневажнено, бо в громаді найшов ся другий Василь Кобель. При других правиборах голосують люди на Кобля старшого. Але і сї вибори уневажнено, бо провірено, що Василя Кобля старшого нема в списі виборців. Приходить до третих правиборів, але при асистенції 26 кавалеристів і 6 жандармів. І тоді покликано трех хлопів з лісти правительствен-

ної і 3 жидів і вибрано таких виборців, яких правительство хотіло. В других громадах просто не допускано правиборців. Отсе я розкажу вам, панове, про одні такі правибори, де я був наочним сьвідком. Правибори тривали від 8 години рано до 3 по опівночі. О 3 годині заявляє председатель комісії виборчої, що вже всі голосували. Я був в льокалі виборчій і кажу председателеви, що єще 60 правиборців не голосувало. Председатель висилає комісаря, сей спроваджує ще 15 правиборців, а другим зборонє входу до льокалі, ставляючи жандармів в дверех. Я кличу до жандармів, щоби ще і других випустили, а они мовчать гей каміне. Відтак найздить на прочих виборців кінниця і розганяє їх. Таке сталоє при правиборах в Городенці в часі виборів соймових.

В Соколівці був я сьвідком, як одного чоловіка арештовано як-раз перед виборами. Було се так. Перед шести роками вибрано там одну ексцеленцію. Я бачу, що на подвірю у сьвященника зібралась сотня людей. В тім являють ся два жандарми і арештують того, що мав бути виборцем. Ёго арештовано за те, що він перед 10 роками ніби-то не ставив ся до бранки. Арештованого відведено до Косова, там повітовий лікар оглянув ёго, поставив під міру, а відтак випустив. По шести роках мав сей сам чоловік знов стати виборцем і знов арештує ёго жандармерия. На се приходить вахтмайстер, питає ёго, чи він не був коли в Вишніці, а коли сей каже що ні, пускає ёго на волю.

В Товстім сказав комісар виборчий таке: Як би я став старостою, то я потрафив би мітлу вибрати послом. Він зве ся Городиский. Сей пан питає кожного при вступі до виборчого льокалі, чи він голосувати-ме на лісту правительственну або ні? Колиж один правиборець сказав, що ні, то комісар не міг ёго відшукати в списі виборців. Відтак посуває п. комісар свій годинник з 1/2 9 на 1/2 10 і заявляє, що правибори з V курії покінчені. Відтак каже він, що вибори з IV курії відбудуть ся з полудня, але люди не вірять ёму. І люди не помилили ся, бо замість пополудня являє ся комісар вже о 1/2 12 годині, замикає ся з 7 жидами і переводить правибори. В Сохівцях, в повіті борцівськім, було 60 виборців, але комісар не пускає їх до льокалі виборчого, а дивить ся на них враз з війтом крізь вікно і сьміє ся. В Туринці однакож не вдіяв комісар нічого при правиборах з V курії і ті правибори випали в користь сторонництва людowego. Але староста уневажнює вибори. Люди збігають ся до війта і питають, коли будуть другі вибори. Війт божить ся, що не знає. Люди однакож не вірять і ставлять сторожу. Сторожа бачить, що о 1/2 12 годині в ночі війт пійшов з жидом до двора. Люди дають собі знати і біжать до двора, ждуть там до рана. Рано о 1/2 8 годині входять і бачать, що вже переведено вибори. Комісар замкнув навіть свого фірмана в кухні, щоби ніхто в селі не знав о ёго приїзді.

В Ляшках, в брідскім повіті, вибрано о. Громадку і Рибка виборцями. Але сим виборцям не доручено карт легітимацийних, а дано другим. Таке стало ся і в Грицоволі (?). Не вибрані не хотіли їти на вибори, але жандарми вигнали їх туди, щоби віддали свої голоси на кандидата правительственного. В Мужилівцях, в Підгаєччині відбули ся правибори 15 лютого. Комісар каже, щоби найперше голосували двораки, а як ті переголосували, він закінчив вибори.

Наколи де мимо сих надужить удало ся вибрати своїх виборців, то сейчас уневажнювано такі правибори, або переводжено другі при помочи жандармерії або вибраним не доручувано карт легітимацийних. Веякий протест був караний арештом. Про Давидів панове вже чули, але про Чернів менше. Отже розкажу про сей Чернів. (Пос. Яворський: *Говоріть лише перше про Давидів*). І про Давидів розкажу. (Пос. Левицький: *Розкажіть і про ваш вибір!*). Розкажу і про мій вибір. В Чернівті тривали правибори до години 12. О 12 годині пересьвідчив ся однакож один селянин, що голоси віддані на людowego виборця, записано на жиду Марґулієса. Колиж нарід на се обрушив ся, що щось такого стало ся під оком комісаря правительственного, бере п. комісар жиду Марґулієса до одвічальности і сего жиду перетріпано. Но, була се про-

вина проти §. 441 з. к. Але жид їде з війтом до Станиславова і привозить з собою 4 жандармів. Ті жандарми кують людей, а коли їм другі люди заступають дорогу, сталоє, що при тій нагоді жандарми закололи одного чоловіка на смерть. (*Голоси: не жиди?*) Жиди ні.

(Конець буде.)

Вісти політичні.

Комісія адресова палати панів відбула 10-го цвітня перше своє засіданє, на котрім явив ся і президент кабінету, гр. Бадені. Як в палаті посольській так і тут почала ся дебата над звисним розпорядженєм язиковим для Чехії. Перед вів колишній президент палати посольської, бар. Хлюмецкий, недобиток централістів німецьких. Він і другі ліберали атакували горячю нинішнє правительство за се розпорядженє, відмовляючи ёму компетенції і висказуючи погляд що уживанє язиків ненімецьких в Австрії повинно бути управильнене лише посредством закону язикового. Они домагали ся при тім відкликания розпорядження. Так горячої дебати не пригадує собі ніхто в палаті панів. Видко, що гр. Бадені наступив Німцям як-раз на болючий нагніток. Розпорядження язикового они не хотять, а за трийцять шість літ конституційної ери не здобули ся ті панове на жаден крок в тім напрямі. Лише в 1867 р. пристали централісти німецькі на заведене урядового язика польского в Галичині видавши тим способом права язика руского в руки Поляків, а тепер — плачуть ті панове, що правительство було справедливе супротив Чехів. Гр. Бадені виступив рішучо проти тих геґемоністичних забаганок лібералів німецьких. Засіданє полуднєве перервано, а на вечірній засіданю поручено реферат адреси до цїсаря на тронову річ бар. Чедикова, з сторонництва уміркованого. Слїдуюче засіданє комісії адресової відбуде ся аж по сьвятах великодних.

Німці ліберали, що не хотіли приступити до клубу послів т. зв. «поступовців», сполучили ся в окремиї клуб «вольного німецького союзу» під проводом посла Мавтнера. До сего нового клубу буде належати 14 послів і они враз з більшою посїлостію німецькою приступлять імовірно до теперішньої більшости парламентарної. Ліберали-поступовці наміряють іменно в Чехії викликати протести проти звисного розпорядження язикового і в тій цілі трудять ся над скликанєм великого «Parteitag-y». Деякі міста німецькі в Чехії виготовили вже такі протести. Видко, що ліберали в свій спосіб розуміють рівноправність Славян в Австрії.

Хаос парламентарний. Під таким заголовком привносить «Deutsches Volksblatt» передову статю в виданю своїм з 11-го цвітня. В статі тій ударяє редакция органу антисемітского на всі ті елементи палати посольської, що замість взяти ся за позитивну роботу в напрямі полупчення долі хліборобів і ремісників перші засіданя парламенту зужили на викликанє буч. Нова мітла мете лучше ніж стара — каже пословиця. Але она не оправдала ся на нових послых. Нові послі кидали лише пустими фразами і громами. Здає ся, що по великодних сьвятах упінуть ся о права язикові і другі славянські народи. З сего хаосу нема иньшого виходу, як змінити цілу систему управи з нинішньої ще завсїгди централістичної на федералістичну. Се не значить розбити Австрії, а скріпленє єї.

Засіданя квотових депутатцій почнуть ся аж по лат. великодних сьвятах. Реферат обійме пос. Бер, теперішній член палати панів, що вже яко член палати посольської засїдав в депутатції квотовій і домагав ся, щоби Угорщина на покритє спільних видатків платила не 30% а 42%.

«Fremdenblatt» накликає нині Чехів до уміркованости, вмовляючи в них, щоби они вдоволили ся розпорядженєм язиковим. Натомість заґрівають чеські письма своїх послів до того, щоби они нинішню ситуацію використали всесторонно і вибороли: право публичности для школи Коменського у Відні, удержавненє гімназії чеської в Опаві, основанє університету чеського в Берні і розширенє розпорядження язикового на Мораву і Шлеск.

Справа кретенська. Огонь, що розгорів ся на Креті, починає звільна обіймати і Европу. Сторожа огнева держав європейських показала ся

занадто слабою, щоб сей огонь зльокалізувати. 7-го цвітня, як донесли телеграми, переступили відділи «повстанців» грецки під проводом колишніх офіцерів грецької армії границю тесалійську і впали до турецької Македонії. Греція додержала слова. Она заповіла, що з днем, коли Европа проголосить блокаду пристани пірейської, почне ся на континенті європейській війна. Не вступили вправді до Македонії регулярні війська грецькі, але вступило 3.000 «повстанців», щоби скривши ся в горах Македонії почати проти армії турецької війну під'їздову і — зворохобити весь терен проти Туреччини. Ситуація в сій хвили є проте така, що армії грецької і турецької стоять проти себе, не почавши ще правильного бою, але просмиками Піндуса вдерли ся «повстанці» грецькі до Македонії і загрозили ліве, західне крило армії турецької. Вождь сеї армії, Едем паша подав під днем 10-го цвітня таку офіціальну вість султанові. Вчора коло Кранії переступили «війська» грецькі при відголоєї труб границю тесалійську, напали на блокгауз Бальтінос, розрушили єго пущочними вистрілами і спалили відтак також блокгаузи в місцевостях Веніка, Кіоті і Струнга. В слід за тим видала Порта ноту до своїх амбасадорів, в котрій оповіщає, що Греція почала війну і що вся одвічальність за те паде на Грецію. Потім зібрав султан воєнну раду, котра імовірно ухвалить виступити офензивно проти Греції. Едем паша мав одержати розказ переступити границю Греції, наколи буде перевірено, що межі повстанцями грецькими були відділи регулярного війська грецького (?). Найновіші вісти про ті пригоди граничні стверджують, що банди повстанців грецьких переступили границю, але рівночасно з тими вістями подають і ту відомість з Атин, що король Юрій видав розказ до своїх військ стоячих на границі турецькій, щоби здержались від всяких неприяних кроків проти військ турецьких. Видко з того, що Греція офіціально дипломатизує, а тимчасом нарід грецький пре короля до війни.

Новинки.

— **Жиють ще греко-католики в Росії.** Недавно відбував ся в Росії єпископости. З тої нагоди скористали давні уніяти і явно і ємліо прикомісії зізнавали, що они приналежать до католицької церкви. А «Московскі-Вѣдомости» оповідають в ч. 82, що підляські селяни вислали громадні телеграми до царя і депутацію до міністерства зі скаргою, що чиновники вписують їх за православних. Навіть селяни, котрі признавали ся вже до православія, тепер єго вирекли ся, а в додатку жадали від чиновників письменних потверджень, що они вписані до формулярів яко католики. Загально рух за католицизмом віджив. — Так — правда притоптаною може бути, але убитою ніколи!

— **Рух еміграційний.** З весною рушив ся знова наш нарід і виходить за море. Черга прийшла тепер на околиці найбогатні. Виходить нарід з околиць о чорній і плідній землі, з околиць Поділя, з борщівського округу. Селян тамошних опановала якась горячка, опускають они свою батьківщину, продають єї за що будь і виходять громадно до Канади, ваблені там через якогось бременського агента. Еміграція та треває вже більше як від двох неділь і що кілька днів заповняють они залізничні двірці і поїзди їдучі на захід. Що правда заряди залізничні не роблять собі багато заходу з подорожними. Пакують їх по 40 до одного воза і обходять ся з ними цілком по їх волі: н. п. до Кракова відсилають їх найдорожшою дорогою на Стрий і Новий Санч, а коли «забракне возів», лишають їх через кілька годин як звичайний пакунок наданий на фрахт. Таке приключило ся одній партії, зложеної з 146 голов в Станиславові, де казано їм чекати аж до другого дня, а потому виправлено їх на Стрий в дальшу дорогу. Емігранти о котрих мова, пускають ся в дорогу без провідника і без достаточної готівки. На роблені їм уваги они цілком байдужні, хоть би і в мори потонути мали. Видно, що песимізм який обняв їх душі, мусить бути глибшим і мусить мати жерело своє не тільки в економічних причинах.

— **Другі розрухи антисемітські.** По ходорівських розрухах розпочали ся напасти на жидів в Долинянах коло Княгинич, викликані знова залізничними робітниками. Оноді прийшло до коршми в Долинянах кільканадцять робітників і забавляло ся весело аж до пізної ночі. В ночі вже добре підпиті урядили собі забаву на жидівським начинню. Коли не стало вже ніякої цілої посудини анї одного вікна, хотіли побавити ся з самими жидами, однак ті видячи на що заносить ся,

утекли завчасу. Другого дня заохочені вчорашніми результатами забрали ся вже з самого ранку до піндрованя жидівських домів. Повторені розрухи мали на оці вже тільки матеріальний інтерес, вікон і начиння не били, тільки забирали масло, яйця, хліб або кілька корон, котрих домагали ся титулом податку. Жандармерія арештувала 14 ексцедентів і відставила до рогатинського суду.

— **Отець Кнайп,** звісний гідропат з Верігофен в Баварії занедужав на запаленє легких. Причиною хвороби було застудженє на похороні. В заведеню кураційним заступав от. Кнайпа з причини єго недуги о. опат Райле.

— **Жиди галицькі в Пешті.** На днях переловила поліція пештєнська жидів львівських, Давида Мелера і Абрумка Редліба, що ходили по жєбрах яко глухонімі. В підробленім свідощтві, виставленім будь-то жупаном з Бодрогу, стояло що жебручі суть круглими сиротами а мають на своїй голові удержувати численних братів і сестер. У увязнєних найдено 57 зр. Розуміє ся, що оба ті швіндлєри чують добре і говорять. Увизнені счудували ся, що їм зборонено так невинний генєфт. В Галичині — казали — се уходить.

— **Яну силу репрезентує Стояловский.** Німецький парох Айхгорн, як ми вже доносили, займив єго горячо справою Стояловського. Отворив субскрипцію на складки для Стояловського, щоби той міг личнє удати ся до Риму, наколи прийде ревізія єго канонічного процесу. Дня 28. марта виїс Айхгорн просьбу на руки віденської нунціятури до Риму, щоби зроблено ревізію процесу. При нагоді коли вже тільки говорить ся о Стояловскім, буде не від річи застановити ся над статистичними даними, бо они наглядно нам показуєть, який вплив має сей чоловік в західній Галичині. Послїдні вибори показують, що вплив Стояловського в краківській єпископії сягає 759.000 людей. З тої єпископії виїшло чотирох послів з сторонництва Стояловського, на котрих упало 1518 голосів. В тарнівській єпископії вибрано також двох Стояловців 645 голосами. Сли зважимо, що кождий виборчий голос репрезентує 500 мешканців, то послї з сторонництва Стояловського репрезентують 1.081.000 жителів західної Галичини. А ся сума чинить більше як третю часть польского населєня в Галичині. Стояловский відискує в грудні с. р. на ново своє право горожанське в Австрії, тож легко може увійти в тім часі до парламенту, бо єго сторонники готові кождої хвилі зробити місце своєму проводиреві.

— **З Чорткова** доносять, що перед кількома днями замордовано там в Антонівці заможного господаря Григорія Когута і єго жінку та зрабовано 8000 злр. Слїдство переведєне жандармерією викрило, що убийства того доступили ся внуки і правнуки замордованих, хлопці в віку від 15 до 18 літ. Злочинців увязнено.

— **Нєщасливі випадки.** Дня 3. с. м. прибуло до Радзїшова вечірнім поїздом з Кальварії дві панни, котрі хотіли зі стації удати ся пішки до Глогочова під Мислєницями, відай до тамошного о. пароха. Випало їм переходити по лихій кладці на Цедрові і обі впали в ріку. Старшу уратовано, а молодша, 22-літна втопила ся разом з готівкою коло 60 злр., яку мала при собі. Того самого вечера впав з тої самої кладки молодий чоловік, що прибув залізницею з Кракова, вода унесла єму капєлох, але єго самого вратовано. Персоналеви залізничному належить ся повне признанє за ревну поміч для потоплючих, але заразом треба нап'ятувати такі відносини комунікаційні у західній Галичині, що надають околиці характер нецивілізованого краю.

— **Нова шайка отруйниць.** В Міскольчи на Угорщині арештувала поліція єім жєнщин, нових отруйниць, котрі яко члєни численної шайки допускали ся також страшних злочинів. Слїдство против тих отруйниць вже розпочало ся. Отруйниці мали в Міскольчу власну антику, з котрої побирали трутину. До тепер вислїдила поліція 23 смертельних случаїв отруєня, заподіяних тою шайкою.

— **Анархістичний процес.** В Берліні, перед судом присягних веде ся процес против п'яти анархістів за те, що в 1895 році мали післати неколкоку машину полковникови поліції берлинської Кравзови. Пекольна ся машина була дуже спиритно скрібована. Зєгаровий приряд за поміччю вистрєлю з мавзерівського набою мав викликати вибух пороху і бензини, котра знаходилась в великій скількості в післаній пачці. Кравз получивши ту посилку був вельми осторожний, сам не отвправ єї, а віддав фаховим людям. Знатокі отворили пачку і перєсвїдчили ся, що експлєзия була би викликала не малі спустошеня. Розпочали ся слїдства. Слїдство зразу дуже тяжко йшло а головнєо длятого, що один з обжалованих, котрий віддавав пачку на почту з вигляду подавав цілкомовито на жєнщину. Урадники на почті видячи єго дитинячі риси лица, довгі льокі кучеряві здали справозданє, що надавець пачки був перебраною дівчиною. З тої причини довго пошукувано дівчини яко надавця. Пізнїйше показало, ся що на-

давцем є Кошеман, мужчина маючий 23 літ. Арештовано Кошемана а по тім вже легко віднайдено прочих чотирох вспільників. Межи обжалованими є і дві жєнщини. Всі они випрають ся вини. Розправа потреває 6 днів, бо покликано 100 свідків.

— **Жидів в палаті панів** є три, іменнє президент Гомперц з Берна, барон Опєнгаймер і радник двору проф. Грінгут з Відня, В радї державній є їх 11, а всі майже з Галичини і з Буковини: др. Е. Бик з Бродів, др. Г. Коліпер з Перемишля, др. М. Трахтенберг з Коломиї, др. Бенно Штавхєр з Чернівців, радник Й. Карайс з Відня-Леопольдштадт, др. І. Феркавф з Егер V. курія, а з торговельних комнат Львів — Яков Пінес, Краків — др. А. Рапапорт, Броди — др. М. Розєншток, Берно — П. Авєшц, Чернівці — Д. Тітінгер.

— **Убийство.** В янівскім лїсї під Львовом знайдено трупа. Слїдство викрило, що жертвою убийства був Юрко Заяць з Яворова і що по убийстві єго обробовано.

— **Помер.** Великий князь Меклємбурско-Шверинський помер в неділю. Полишив він малолїтнього наслїдника престолу кн. Фридриха-Франца, в імені котрого буде управляти кн. Іван Альбрехт.

— **Дїяльність польского театру у Львові.** Від 5. цвітня минушого року до 5. цвітня с. р. було в польскім театрі львівскім 570 представлєнь. У Львові 438, в Кракові 113, в Перемишлі 8, в Ряшєві 5, в Тернополі 6. З того грано загально 280 драматів, опер 48, оперетки 202, премієр було 39, з котрих оригінальних драматичних творів 16, толковань 12, 4 опери і 7 опереток. Найчастїйше виступала пані Каспрєвич, бо аж 204 разів. Персонал театру складає ся 246 осіб. Драмат має 40 осіб, опера 10, оперетка 17, адміністрація 14, жєнський хор 30, мужєський 30, оркєстра 38, служба адміністраційна і технічна 42. Школа драматична числїть 10 осіб а продаючих білєти є 15 осіб.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ

— **В Товаристві взаїмних убєзпєчєнь «Дністер»** прибуло в марті с. р. 2760 важних поліс на суму 1,687.548 зр. обєзпєченої вартості з премією 13.619 зр. 74 кр., — єсть отже разом в І кварталі с. р. 7232 важних поліс вартості 4,671.605 зр. з премією 36.393 зр. 74 кр. В попереднім (IV) році було в І кварталі 5596 поліс вартості 3.820.570 зр. з премією 30.004 зр. 53 кр., а в І році (1893) в тім самім кварталі 1453 поліс вартості 1,163.279 зр. з премією 8773 зр. 11 кр. — Шкід було в марті 17 случаїв, отже разом в І кварталі 43 шкід, з котрих 40 вже виплачено, в 2 случаях вєтримано на разї відшкодованє, а 1 (на 200 зр.) в ліквідації. Сума всїх тих шкід разом з коштами ліквідації вноєсьть на власний рахунок 3255 зр. 66 кр. — Фонд резервоий побільшив ся в І кварталі о 2258 зр. 42 кр. і вноєсьть з кінцем марта 56.989 зр. 46 кр. — Львів дня 7 цвітня 1897. *Др. Ст. Федак. Я. Кулачковский.*

Поїзди залізниць

від 1 н. ст. мая 1896 після львівського часу.

Відходять зі Львова.

до Кракова . . .	5-16	9-16	10-31	3-26	7-21	11-36
„ Підволочиск . .	6-36 п	—	10-08	2-47 п	—	11-21 п
„ (з Підзамча) . .	6-50 п	—	10-25	3-01 п	—	11-48
„ Черновець . . .	6-46 п	—	10-01	3-21 п	—	10-51
„ Стрия . . .	5-58	—	10-11	3-41 п	7-58	—
„ Рави рускої . . .	—	—	9-51	—	7-51	—
„ Янова . . .	—	—	10-21	8-36*	—	9-31
„ „ . . .	—	—	—	1-41**	—	—

Приходять до Львова

Зь Кракова . . .	5-46 п	9-31	2-06 п	7-31	9-21	10-06
„ Підволочиск . .	—	8-41	3-10 п	5-46	—	10-41 п
„ (на Підзамче) . .	—	8-18	2-54 п	5-21	—	10-26 п
„ Черновець . . .	—	8-04	2-37	6-40	—	10-31 п
„ Стрия . . .	—	8-36	2-27	—	10-46	12-46
„ Рави Рускої . . .	—	8-51	—	6-21	—	—
„ Янова . . .	—	8-26	6-04	—	9-30	—

*) В неділі і сьвята не курсують.

**) Лише від 16 червня до 31 серпня тільки в неділі і сьвята.

Ті числа, в котрих підчеркнені мінуты чорною лінійкою, означають пору нічну від 6-00 год. до 5-59 год. вранці.

Поснішні поїзди напечатані товстими буквами і означені буквою п., поїзди блискавичні, при котрих нема воєів III. клєси, буквою б.

Львівскій час розрізняє ся від середньо-європейского (залізничного) о 36 мінут, іменнє коли після середньо-європейского часу єсть година 10, то після львівского єть 10 год. 36 мін.

Книгарня

„Наукового Товариства імени Шевченка“

у Львові, ул. Академічна ч. 8.

продає такі книжки:

Др. Кмітєвич. Вільгельм Тель Шілера . . .	—30 зр.
Вол. Барвінський. Цар Іосиф II, відчит . . .	—10 „
А. К. Толстой. »Дитячий і хлопичий вік« . . .	1-40 „
З чужих зілників, збірник оповідань . . .	1-40 „
Василь Барвінок. Безталанне сватанє, оповіданє . . .	—80 „
І. Баштовий. Українство на літературних повах з Москвитиною . . .	—50 „
Стефан Качала. Похід Собєского під Відень 1683 . . .	—20 „
Історія коротка Руси . . .	1-00 „
Микола Костомаров. Руска історія в життєписах . . .	—80 „
„ І і III томи по . . .	—80 „
„ Історичні монографії т. I. . .	2-20 „
„ Богдан Хмельницький, т. I, . . .	6-40 „
„ II, III, IV . . .	6-40 „
„ Гетьм. Ів. Виговського і Юр. . .	1-60 „
„ Хмельницького . . .	1-25 „
„ Гетьманованє Брюховецког о . . .	1-25 „
„ Гетьманованє Даміана Мно- . . .	1-25 „
„ гогрішного . . .	1-50 „
„ Гетьманованє Самійловича . . .	1-50 „
„ Гетьманованє Мазепи . . .	1-50 „
В. Антонович і Д. Іловайський. Історія великого . . .	1-60 „
Князівства литовського . . .	1-80 „
Д. Іловайський. Княжий період до Данила Галич- . . .	1-80 „
кого ч. 2. . .	1-80 „
Смирнов, Дашкевич, Шараневич. Монографії до . . .	1-50 „
істор. Гал. Руси . . .	1-15 „
Василь Лукіч. Угорська Русь . . .	1-00 „
„ Ватра, альманах стрийський . . .	1-00 „
Др. Смал-Стоцький. Minoritätsvotum . . .	—50 „
„ Руска школа, випуск 1 і 2 по . . .	—30 „
Хванько. В народ, оповіданє . . .	—15 „
Мих. Пачовський. Про Билині і думи рускі . . .	—10 „
Олександр Колєсса. Шевченко і Міцкевич . . .	1-00 „
Левенко. Пани і люди, повість . . .	—80 „
„ Салдатський розрух . . .	—10 „
Іван Сурік. Твори з московського . . .	—10 „
Геринг-Герасимович. Що то є господарність . . .	—20 „
Шевченко з бандурою над Дніпром . . .	—25 „
Осип Маковей. Поезії ч. I. . .	—20 „
„ Оферма . . .	—10 „
„ Весняні бурі . . .	—10 „
Михайло Старицький. В темряві драма . . .	—20 „
„ Облога Буни . . .	—20 „
„ Нарід в неволі . . .	—10 „
Юлій Верєс. Подорож довкола землі . . .	—60 „
Молитвенник народний (фонетичний) . . .	—20 „
Осип Барвінський, Павло Полуботок, трагедія . . .	—20 „
Марко Кропивницький. Титарівна драма . . .	—20 „
Школяченко. Між народ, повість . . .	—20 „
Кирило Студинський. Лірики студія . . .	—20 „
„ Пересторога . . .	1-00 „
Панас Мирний. Лімерівна, драма . . .	—20 „
Митро Омелькович. Писання українські . . .	—10 „
Василь Кулик. Писання . . .	—10 „
Василь Щурат. Чернеча республіка на Афоні . . .	—10 „
„ Замітки до Черниці Шевченка . . .	—10 „
„ Пісня про Роланда . . .	—50 „
Брет Гарт. Кріссі, повість . . .	—60 „
„ Батьки і діти . . .	1-20 „
Тургенєв Ів. Дворянське гніздище, повість . . .	—65 „
„ Дім, повість . . .	—50 „
Вас. Ріленко. Іфігенія в Тавриді, драма . . .	—30 „
Мих. Коцюбинський. »Хо« оповіданє . . .	—10 „
„ За для хозяйства . . .	—10 „
Цервантес-Мірон. Пригоди Дон Кіхота . . .	—40 „
Вол. Шухевич. Записки школяра . . .	—20 „
„ Від Бєсєида до Андів . . .	—10 „
Дніпрова Чайка. Казка про сонце, Писанка по . . .	—5 „
Учитель з року 90, 91, 93, 94, 95 по . . .	2-00 „
Дзвінок з рочи.: 92, 93, 94, 95 по . . .	4-00 „
Байки Глєбова . . .	—5 „
Вас. Ільницький. Читанки 1, 2, 3, 4, по . . .	—10 „
Лєв Толстой. Микола Палкін . . .	—10 „
Герстєкер. Розбишаки на ріці Місєіні . . .	—80 „
Еліза Орєшєкова. »Хам«, повість . . .	1-00 „
„ Низини . . .	—75 „
Октав Фейлет. Дневник одної пані . . .	—60 „
„ З великого свєта . . .	—80 „
Стефан Руданський. Твори т. I. . .	—40 „
М. Грушевський. М. Виймки з жєрєл до історії . . .	1-00 „
України Руси . . .	2-00 „
„ Жєрєла до історії України Ру- . . .	2-00 „
си т. I. . .	—10 „
Волод. Шашєкєвич. Зільник, поезії . . .	—10 „
Іос. Левіцький. Проби поєтичні ч. I. . .	—20 „

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотиждєв-
ник педагогічно-науковий,
виходить від 1-го червня
1889 у Львові ул. Вірмень-
ска ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів
року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

На свєята Славні дріжджі

МАВТНєРА і СІНА у ВІДНІ,
щоденно свєжі, незабудьчї в розчині
поручає
головний склад для Галичини
КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА
У ЛЬВОВІ,
улиця Галицька ч. 23.

Ласкаві замовлення залагоджує від-
воротною поштою. 4—4

Адміністрація

„РУСЛАНА“

глядає анонсера.

Зголошувати ся в Адміністрації (ул.
Копєрника ч. 9, II. поверх) між го-
диною 12-ою а 1-ою в полуднє.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всєлякі замовлення і виготовляє їх з гу-
стом і елєганцією після найсвєжіїх журналів.
21—?

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 33—?

приймає передплату на всї часописи у вських
язиках і доставляє їх до дому без вської доплати.

Вже появилє ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа варєня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всї печєні, які тільки можливі: Волові, баранячі,
вєпрові і т. д.

Байцєванє шинок, роблєнє знаменитих ки-
шок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пиззи і т. п.

Знамениті рускі пироги печєні з сиром, кашу-
стою і т. п.

Роблєнє вєкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Цїна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилє
франко Друкарня народовє Ст. Манєцкогє і Спї-
ка, Львів. Готель Жоржа.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвєти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє рускє товариство асєкураційнє,
припоручєнє Всч. Духовєнству і всїм вірним через
Єм. Кард. Митр. і Преосв. Єп. Ординариєтє всїх трєх
Єпархій, обезпєчає будинки, худобу, господарські
знаряди, збіжє в зерні і солємі, сїно в стогах
і будинках против шкід огневих за можливо най-
нижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сєйчас по
пожарі а договори закључєні з першими ТОВА-
риствами контрасєкураційними подають „ДнѢ-
стерви“ можність обезпєчувати і виплачувати і
найвишєї суми.

Полїси „ДнѢстра“ приймає Банк краєвий
при позичках гіпотєчних.

На житє можна обезпєчати ся через „ДнѢ-
стеръ“ після всїх можливих комбїнацій в Товари-
стві взаїмних обезпєчень в Краєві, котрє дає як
найкористїїшї услїва і видає полїси і квїти в
рускій язикї.

Товариство взаїмного кредиту „ДнѢстеръ“
стєваришенє зарєєстрованє з обмеженою пору-
кою, приймає від свєїх члєнів і третїх лиць
вкладки до опрєцєнтованя по 5%. Гарантія ціл-
ковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють
ся тільки властителям реальностей, вільних від
тягарів, за порукою двох члєнів. З позичок від-
тягає ся дєсятє часть на удїл.

Зголошенє о удїленє агєнції в місцевостях
дє „ДнѢстеръ“ не є заступлений, приймають ся.
(12—?)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посєредничить в закупї:

Свєтло церковнє

впрєст з фабрики Іа по 70 зр., Па по
64 зр. за 100 кїл. лєсо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самороднє
почавши від 70 зр. за бочку лєсо
місцє продукції.

Зї складів висилє: КАВУ по 5 кїл.
посилках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20,
10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко
ВИНО в 5 кїл. барилках по зр. 3—, 3-70,
4-10, 4-90 франко. — Іншї товари по
умїрєних цїнах. 8—12

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Цїна 50 кр. в. а.

З перєсылкою 55 кр.

Дїстати можна в книгарнї Тов. ім Шевченка, або в Стєвропільській.